

Codi: 111008

Assignatura: Història de la Filosofia Antiga I

Tipus: Troncal

Crèdits: 6

Cicle: primer

Semestre: primer

Grup: A2

Professor: Miguel Candel Sanmartín

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Llengua: castellà

Objectius

Temari

Serà objecte del curs l'estudi dels orígens del pensament racional a Grècia, a través d'un procés d'allunyament progressiu de les explicacions miticoreligioses que l'ésser humà primitiu dona dels fenòmens naturals i de les societats humanes. Les dues grans etapes d'aquest procés són les recorregudes, successivament, per les teories cosmològiques dels anomenats *presocràtics* i per les reflexions eticopolítiques dels sofistes, dels quals es destaquen i als quals s'oposen finalment les diverses escoles nascudes del magisteri de Sòcrates, amb la figura capdavantera de Plató com a vertader «pare de la filosofia». Les classes pràctiques se centraran en l'anàlisi i el comentari dels textos de lectura obligatòria que s'indiquen al final de la bibliografia.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

PRESOCRÀTICS: *Los filósofos presocráticos*, 3 vol. Traduccions i comentaris de Conrado Eggers Lan i altres. Madrid: Gredos, 1978-1980.

— *Los filósofos presocráticos*. Fragments escollits, traduïts i comentats per G. S. Kirk i J. E. Raven. Madrid: Gredos, 1994 (textos grecs i traducció castellana).

— *De Tales a Demócrito. Fragmentos presocráticos*. Fragments escollits, traduïts i comentats per A. Bernabé. Madrid: Alianza, 1988.

SOFISTES: *Sofisti. Frammenti e testimonianze*. 3 vol. Ed. i trad. de M. Untersteiner. Florència: La Nuova Italia, 1949.

— *Sofistas. Testimonios y fragmentos*. Madrid: Gredos, 1996.

— *Protágoras y Gorgias. Fragmentos y testimonios*. Barcelona: Orbis, 1984.

— *Protágoras de Abdera. Dissoi Logoi. Textos relativistas*. Trad. i coment. de José Solana Dueso. Madrid: Akal, 1996.

PLATÓ: *Diálogos*. 6 vol. Madrid, Gredos (textos grecs corresponents: els d'Oxford Classical Texts o Les Belles Lettres).

— *Diàlegs*. 17 vol. de la Col·lecció C.G.L. (edició incompleta). Barcelona: Fundació Bernat Metge, Ed. Alpha.

2. Bibliografia secundària

ALEGRE, A. *La sofística y Sócrates. Ascenso y caída de la polis*. Barcelona: Montesinos, 1986.

ANNAS, J. *An Introduction to Plato's 'Republic'*. Oxford: University Press, 1981.

— *Platonic Ethics. Old and New*. Ithaca/Londres: Cornell UP, 1999.

- BARNES, J.** *Los presocráticos*. Madrid: Cátedra, 1992.
- BENSON, H. H.** (comp.). *Essays on the Philosophy of Socrates*. Oxford: University Press, 1992.
- BRAGUE, R.** *Du temps chez Platon et Aristote*. París: PUF, 1981.
- BRANHAM, R. B.** *Los cínicos. El movimiento cínico en la Antigüedad y su legado*. Barcelona: Seix Barral, 2000.
- BREDLOW, L.** *El tratado de Gorgias 'De lo que no es, o de la naturaleza'*. Barcelona: Fac. Filosofia UB, 1996.
- *El poema de Parménides*. Barcelona: Fac. Filosofia UB, 2001.
- BUENO, G.** *La metafísica presocrática*. Oviedo: Pentalfa, 1974.
- CANDEL, M.** *El nacimiento de la eternidad. Apuntes de filosofía antigua*. Barcelona: Idea Books, 2002.
- CANTO-SPERBER, M.** (comp.). *Les paradoxes de la connaissance*. París: Odile Jacob, 1991.
- CAPELLE, W.** *Historia de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1972.*
- CASADESÚS, F.** *Demócrito*. Madrid: Ediciones del Orto, 1999.
- CASSIN, B.** *L'effet sophistique*. París: Gallimard, 1995.
- COLLI, G.** *La sabiduría griega*. Madrid: Trotta, 1995.
- CORNFORD, F. M.** *Platón y Parménides*. Madrid: Visor, 1989.
- *Principium sapientiae*. Madrid: Visor, 1987.
- CURD, P.** *The Legacy of Parmenides. Eleatic Monism and Later Presocratic Thought*. Princeton: Princeton UP, 1998.
- DUPRÉEL, E.** *Les sophistes*. Neuchâtel: Du Griffon, 1948.
- GARCÍA GUAL, C.** (comp.). *Historia de la Filosofía Antigua. Enciclopedia Iberoamericana de Filosofía*. Madrid: Trotta, 1997, vol. 14.*
- GIGON, O.** *Los orígenes de la filosofía griega*. Madrid: Gredos, 1971.
- GÓMEZ-LOBO, A.** *La ética de Sócrates*. Santiago de Chile: Andrés Bello, 1998.
- GRUBE, G. M. A.** *El pensamiento de Platón*. Madrid: Gredos, 1987.
- GUTHRIE, W. K. C.** *Historia de la filosofía griega*, 6 vol. Madrid: Gredos, 1984-1993.*
- HADOT, P.** *¿Qué es la filosofía antigua?* México: FCE, 1998.
- HERBIG, J.** *La evolución del conocimiento (del pensamiento mítico al pensamiento racional)*. Barcelona: Herder, 1996.
- IRWIN, T.** *Plato's Moral Theory*. 6a ed. Oxford: Clarendon, 1991.
- KOBUSCH, T.; BURKHARDT, M.** (comp.). *Platon. Seine Dialoge in der Sicht neuer Forschungen*. Darmstadt: WBG, 1996.
- LLEDÓ, E.** *La memoria del Logos*. Madrid: Taurus, 1984.
- LLOYD, G. E. R.** *Polaridad y analogía*. Madrid: Taurus, 1987.*
- MARTÍNEZ MARZOA, F.** *Ser y diálogo. Leer a Platón*. Madrid: Istmo, 1996.
- MONDOLFO, R.**: *Sócrates*. Buenos Aires: Eudeba, 1996.
- MONTET, D.** *Les traits de l'être. Essai sur l'ontologie platonicienne*. Grenoble: Millon, 1990.
- MONTSERRAT, J.** *Platón. De la perplejidad al sistema*. Barcelona: Ariel, 1995.
- NILSSON, M. P.** *Historia de la religiosidad griega*. Madrid: Gredos, 1970.
- PHILONENKO, A.** *Leçons platoniciennes*. París: Les Belles Lettres, 1997.
- REALE, G.** *Platón. En búsqueda de la sabiduría secreta*. Barcelona: Herder, 2001.
- ROBINSON, T. M.** *Plato's Psychology*. 2a ed. Toronto: University of Toronto Press, 1995.
- SALLIS, J.** *Being and Logos. Reading the Platonic Dialogues*. 3a ed. Bloomington: Indiana University Press, 1996.
- *Chorology. On Beginning in Plato's 'Timaeus'*. Bloomington: Indiana University Press, 1999.
- SCHUHL, P.** *Études platoniciennes*. París: PUF, 1960.
- VANDER WAERDT, P. A.** (comp.). *The Socratic Movement*. Ithaca (NY): Cornell University Press, 1994.
- VERNANT, J. P.** *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*. Barcelona: Ariel, 1983.
- VLASTOS, G.** *Socrates. Ironist and moral philosopher*. Cambridge: University Press, 1991.

* Obra de referència també per a *Història de la Filosofia Antiga II*.

Lectures obligatòries

PRESOCRÀTICS: tots els fragments d'Heràclit, Parmènides, Melissos, Anaxàgoras, Demòcrit, Protàgoras i Gòrgias.

PLATÓ: *Gòrgias, Fedó, República i Timeu*.

Sistema d'avaluació

- És condició indispensable, per seguir el curs, conèixer l'alfabet grec (no necessàriament la llengua grega).
- Examen final (prova objectiva i comentari de fragments de les lectures obligatòries).